

„Ne, děkuju a nevyrušujte se. My hned odejdeme,“ řekl Vašátko. Mladík za sebou zavřel a otočil klíčem. Zvláštní, zamykat se, když jsou tu jen ty mrtvé. Šimek poodstoupil, Vašátko vešel první. Kuchyň byla prostorná jako ve starých domech, stál tu sporák, stůl, židle, kredenc s nádobím a ještě nezbytné almary, typické pro staré ženy, množství plných skříní. Okno bylo dokořán. U dalších dveří ani nemusel stisknout kliku, dveře se před ním otevřely samy, nebyly docela zaklapnuté a byl tu průvan. Vzadu se ozval zvuk, jako by někdo přibouchl okno. Vašátko vešel a pak se zastavil. Obě mrtvé ležely na dvou postelích, každá poblíž jednoho okna. Pokoj byl přečpaný vším možným, pod oběma okny stály stolečky, byl tu prádelník, skleník, televize, květiny, pokoj dělal dojem starobylého bazaru. Vašátko stál okamžik jako fascinován. Ty ženské zemřely v té své kramárně mezi těmi cerepetičkami, krátce po rozhodnutí, že se s tím vším rozloučí. Divné, skutečně. „To bych chtěl vědět, jak ji zítra funebráci vyndají,“ řekl Pešák prozaicky. Skutečně... nepůsobilo to dobře, vidět na té dětské posteli tu mrtvou. Byla to solidní dětská postýlka, na které se dalo i dosáhnout dospělosti, pokud člověk příliš nevyrostl. Mrtvá byla malé postavy, otlá, s jednou rukou vyhozenou přes pelest se sítkou a s nohama vystrčenýma skrz příčky, takže vypadala, až na ten obličej, jako neforemné dítě. Měla na sobě přikrývku. Vašátko ji odhrnul, byla v županu a v noční košili. Vedle postele v rohu stála starobylá plynová kamna.

Vašátko přešel mlčky místnost. „Tak tuhle jste našli na zemi, což?“

„Na zemi, tamhle, jak šla k oknu, ale už nedošla. Ale ty růže si ještě držela... tadyhle, koukejte, ňáký jí zůstaly na posteli. Heledte se, ještě tu jsou, ty růžový lístky na zemi...“

ona musela mít ráda kytky. Co jich tady mají!“ Vašátko se sklonil nad zamodralou tvář obloženou růžemi. Jednu růži držela ještě v ruce. Vašátko jí růži odstranil z dlaně, ale viděl, že trn jí zůstal vězet v kůži. Ted' už nekrvácela. Byl v ní chlad smrti, ale zdobnění a klid vrátilo tvář do dětské podoby, na polštáři ležel vějíř rozpuštěných blond vlasů. Byly sice odbarvené a obličej patřil staré ženě, ale přesto si vzpomněl na Šípkovou Růženku. Byla to tvář s pravidelnými rysy a jemným nosem, který už vystupoval a zašpičatil se. Poslední etapa tváře. „No, já jí ty růže nechal,“ řekl Pešák. „Vony ale vadnou. Nemělo by cenu dát je do vody?“

„Blbost,“ řekl Šimek. Vašátko se usmál, Šimkovi samozřejmě připadalo absurdní, že staršina mluví o vodě pro růže.

„Co poslední vůle... dopis nebo tak?“

„Zatím jsme nic nenašli, ale ono v tý kramárně... Schwálně, ty kufry stojí za pohled. Dva nový kožichy. Chtěly odjet nóbl, musím říct. Složil jsem to prozatím semhle“ ...a v tom se Vašátko nahlas zasmál. Působilo to divně smát se v tomhle pokoji, ale skutečně vyrazil krátký smích. U protější stěny asi uprostřed stála totiž zrcadlová skříň, starobylá, pouze s jedním křídlem a o to mohutnějším zrcadlem. Páni! Tohle bylo ono, zrcadlo, mohl si to myslet! A Horác měl z toho myšky. Vašátko přistoupil ke skříni, zkusil s ní pohnout, byla poměrně lehká, odemkl ji; byly tu pouze šaty na ramínkách. Skutečně, v téhle pozici by jí byl těžko zahlédl tímhle oknem... ledaže, to už zjistil na podlaze zřetelné rýhy. A tadyhle je další zrcadlo, toaletka. I s tímhle se hýbalo. Tak vida. Vize jednoho malíře kouzla zbavená. Znova se chraptivě zasmál. „Představ si, Břeťo, jeden můj známej, ale on je trochu cvok, rozumíš... měl z toho málem šok, že viděl

odraz v tomhle zrcadle. A asi ještě v tomhle. Vážně! Div se z toho nezbláznil. Halucinace jak noha.“

„Odkud ho moh vidět?“

„Inu, z mýho vlastního kvartýru. Tahle zrcadlová almar musela stát trochu takhle... naštorc, že to moh akorát oknem... a pokoj pak viděl našibr. Asi zkoušely, jak uspořit trochu místa, a pošouply to kousek do pokoje.“ Vašátko stál nyní proti zrcadlu.

„To je možný... ale v týhle kramárně se těžko uspoří vůbec náký místo,“ řekl staršina.

„Tím spíš, když se tu nehnuly a musely balit. A vidíš, měly málem na svědomí jednoho malíře. A tadyhle to... toaletka, jestli tím tak šibnuly... jak to vypadá, tak ano.“ Na mou duši, pomyslel si, ono to muselo vypadat poněkud... zvláště, pravda, ale kvůli tomu blbnout, to může jen člověk chorobně labilní.

„Tak si prohlížel ten herberk? Proč vlastně?“

„Proč, že se ptáš? Zkrátka malíř. Měl nahnáno z vize čtyřrozměrnýho prostoru. Div z toho neomdlel. Inu.“ Krátce se zasmál, a tím to bylo odbyto.

„Mohlo to vypadat divně,“ řekl staršina. „Jen bych rád věděl, jak to stálo, že to mohl vidět... myslíte na šibr?“

„Už asi jo... nebo takhle. Čertví, ale stačilo mu to k blahu. To je hrozný... krám, úplný bazar,“ zamumlal. „No co, každý podle gusta.“

„Mají to odbytý,“ řekl staršina.

Po prohlídce kufrů, které byly také zbrusu nové, Vašátko přeletěl pokoj pohledem, Šimek schoval klíče, staršina ještě pozavíral okna a vyšli na chodbu.

„Víš, tohle by byl případ pro psychologa,“ řekl Šimek, když sestupovali po schodišti. „Já myslím, že se někdo tak

dlouho rozhoduje, až si z toho pustí plyn, a doslova tak se mi to jeví u nich. Všechno sbalený, pasy, víza v pořádku, a nakonec tohle. Místo cesty funus. Když na člověka působí dvě stejně silný... dejme tomu touhy nebo nutkání. Možná, že se jim chtělo, a zároveň nechtělo.“

„Jistě,“ zabručel Vašátko. „A je tu hysterie... stafáž s růžemi, v tom je kus exhibicionismu. Ale v tomhle můžeš mít pravdu. Rozhodování je nápor, a není vyloučeno, že v posledním momentě vedlo k tomuhle... člověk si řekne, ani tam, ani tam. Ani zůstat, ani jet.“

„Já teda nevím, dyť se tam mohly aspoň podívat!“ řekl Pešák. „To jsem neviděl.“

„Taky nevíš, jak na tom byly se zdravím.“

„Ta tlustá, pravda, mohla mít revma, to jsem viděl.“

„Třebas jí bylo líto, že už se na to necejtila,“ řekl Pešák.

„Kdoví. Jen ten dopis mi chybí,“ pronesl Vašátko. Ocitli se na čerstvém vzduchu. Vašátko zhluboka nadechl... bylo krásně. Tam nahoře to bylo cítit kromě plynem i jakousi zatuchlinou, vůní zmaru a růží. „Inu, co byste tomu řekli, chlapi, kdybychom si někam sedli na skleničku?“

Staršina spěchal domů, ale s Břetou Šimkem si přátelsky porozprávěl, přirozeně o jiných věcech než o sebevraždě dvou starých slečen. Ale čertví čím to bylo, zbyla mu z toho divná chuť na jazyku, což se mu přihlásilo, až když uviděl nervózní obličej Horácův. Není zvlášť příjemné, když vás vaši přátelé navštíví v náladě, o níž by se dalo říci všechno kromě toho, že je dobrá. Horác se u něho zastavil nazítří večer a tvářil se, že hned zase půjde. „Člověče, ten váš prostor,“ Vašátko se zasmál. Věděl, že ne zvlášť příjemně. „Ten váš prostor... no, to jste si zase jednou dal.“

„Vy jste tam byl?“

„Byl, když jste o to tak usiloval. Jinak bych se byl k tomu nehnal. Tohle zrovna není můj obor. Ale když jste tam viděl ten čtvrtý rozměr...“

„Vy jste s nima mluvil?“

„Jak to?“ Předpokládal, že Horác o věci ví, a tohle ho tím víc rozmrzelo. „Jak vám povídám, nechodím k sebevraždám.“

Horác neřekl nic, ale obličej mu ztuhl.

„Inu ano, já myslel, že to víte, když jste se o ně tak zajímal. Pustily si plyn. Našli je mrtvé obě dvě. Chcete-li, šel jsem se tam podívat kvůli vám, kvůli tomu vašemu čtvrtému rozměru. A řeknu vám, že jsem se musel smát, ačkoli to tam bylo zatraceně... nic příjemného.“

„Chápu.“ Horác polkl. „On to věděl.“

„Kdo?“

„Janza.“

„Ten váš chiromant, ovšem. Hm... jak to? Snad vás neupozorňoval, že si pustí plyn?“

„To ne,“ Horác stiskl rty a Vašátko na něm viděl, že přemáhá drkotání zubů, „ale věděl to.“

„Hergot, dejte už jednou pokoj!“ řekl vztekle. „Předtím jste jančil kvůli nějakému zakřivenému prostoru, a teď si vezmete do hlavy, že se vyplnilo proroctví! Chovejte se jako chlap! Jsou to všechno blbosti, rozumíte? To s tím vašim prostorem, to byla taky blbost.“

„Jak to tedy bylo?“

„Jak? Ty dvě ženský měly vzadu zrcadlovou skříň. Vy jste prostě v tom zrcadle viděl odraz skleníku a část pokoje, a div jste se z toho nepotento... Tam bylo zrcadlo, rozumíte?“

„To není možný,“ řekl dušeně. „Kdyby to stálo normálně vzadu, byl bych to poznal. Vzadu byl... byla tam stěna.“

„Když si chcete mermomocí vsugerovat vidění nadpřirozena,“ řekl Vašátko ironicky, „prosím.“

„Nerozčilujte se, vysvětlíte mi to.“

„Za prvé, ten šatník je poměrně vysoký a zrcadlo má rozměr,“ zatápal v hlavě, „Výšku dva a půl a šířka... zkrátka slušný rozměr na zrcadlo. Ta skříň má jedno křídlo, takže to zrcadlo zabírá celý předek... Starobylý kousek. A za druhé, ony tím slečny šoupaly, zjistil jsem na podlaze rýhy. Vy jste zkrátka viděl odraz v tomhle zrcadle, a možná taky v zrcadle toaletky, račte to uvážit. Ujišťuju vás, že jste trojčil kvůli tomu. Tady máte vysvětlení.“

„Ano, ale proč tím šoupaly? Muselo to bejt těžký.“

„Nebylo. Měly tam pouze šaty. Vylepšovaly si pokoj patrně kvůli místu. Vypadá to tam jak v bazaru.“

„To je divný.“

„To už jsem od vás slyšel.“

„Můžete mi říct, co se stalo, máte-li ovšem chuť?“

„Chuť zvlášť nemám, ale chcete-li... pustily si plyn včera po ránu a ve tři hodiny je našel spolubydlící, nějaký stavbař, obě po smrti.“

„Jak to, že nebyl cítit plyn v domě?“

„Pokoj má důkladně utěsněné dveře. Za tím máte ještě kuchyň, chodbu... a z oken, vyloučeno, je to ve čtvrtém patře. Otevřely kohout u plynových kamen... a co ještě chcete, obě byly opilé hned po ránu. Jednu z nich našel ten stavbař na zemi, vypadá to, že se chtěla pokusit o záchranu, ale už k oknu nedošla. Druhá...“

„Která druhá?“

„Já je neznám křestním jménem, prosím, ale ta menší, značně otlá, ležela na posteli.“

„Na té měděné?“

„Ano, je to vlastně dětská postel, trubková,“ opět ho přepadla nepříjemná vzpomínka, „byl to pohled, budete rád, že jste ho byl ušetřený. Hm... jako dítě, měla nohy prostrčené ven... hm, a u tlusté ženy... taková pozice...“

„Prostrčené nohy?“

„Ano, bosé nohy, takže vám řeknu... u neforemného malého člověka máte dojem jako... jako,“ Vašátko marně hledal slovo. Ve skutečnosti byl jeho dojem z té mrtvé poněkud přízračný.

„A ta druhá?“

„Tu pak taky položili na postel, ale představte si, vzala si do hlavy, že umře s růžemi. Dokonce se jimi obložila, udělala si z nich dekoraci, zkrátka hysterka. Ustlala si na nich, což je poněkud...“

„Na růžích?“

„Už jsem vám to řekl. Lehla si na ně, třímala je v ruce, inu, záleželo jí na tom, jak ji najdou, což je typické. Skutečně nevypadala nejhůř. Tahle byla vysoká, světlovlasá, blond přeliv, rozumíte?“

„Hezká?“

„Ale stará, člověče. Stará, ale měla dost příjemný obličej, pokud se to vůbec dá říct. No co, potřebovala při smrti růže,“ Vašátko se křivě usmál. „Inu, asi chtěla udělat dojem.“

„Růže,“ zašeptal. „A co ještě?“

„Co byste chtěl. Bylo to všechno... jak z nějakýho dekadentního románu. Zatuchlost, růže, plyn a čtyři sbalené kufry na cestu do ciziny.“

„Panebože, tak přece chtěly jet.“

„Sotva,“ řekl Vašátko stroze. „Ani se nezdá.“

„Směl bych se tam podívat?“

„Co byste tam dělal. Ostatně... už je odvezli. Nic tam nevidíte.“

„Já... chtěl bych se podívat na tu zrcadlovou skříň.“

„Vy jste blázen. Stačí, že jsem vám to popsals, nebo mi nevěříte? Myslíte, že jsem vám něco nabulíkoval, jako ateista, abych otrásl vaší vírou v nadpřirozeno?“

„To ne, ale chtěl bych vidět, jak ta skříň stála.“

„Povídám vám, že s ní šíbovali.“

„Ale jak? A proč! To bych musel vidět ten pokoj. To druhý okno do Michalský, to je ještě ten pokoj, co? Já viděl jen to jedno. To znamená, že je ten pokoj... asi kolik?“

„Rozměry přesně nevím, ale je to asi takhle... šest krát čtyři, s opravou.“

„Ta skříň musela stát nějak šikmo, tak, že se mi ten pokoj zdál zalomenej dozadu,“ řekl tiše. Zamhouřil oči, snažil se vybavit si přesně ten obraz. „Bylo to vidět... jen částečně, seshora mi vadil krejzlík na tý zácloně, fakt... ale dál jsem viděl postel, nějakou kredenc...“

„Skleník,“ řekl Vašátko suše. „Viděl jste zkrátka bazar v zrcadle, a hezky vás to vzalo.“

„Je to zaručená sebevražda?“ zeptal se Horác najednou. „Co dopis na rozloučenou, našli jste ho?“

„Prozatím ne, ale uklidněte se, zaručeně jde o sebevraždu. Možná, že dopis najdou příbuzní. Už mají v tom bazaru co dělat.“

„To je špatný. Myslel jsem, že se tam podívám s vámi.“

„To jste se zatraceně spletl.“

„Byl bych rád viděl ten pokoj... a taky bych byl rád viděl... ty dvě, už proto, že jsem o nich... dost dumal.“

„Já jsem je rád neviděl, ujišťuji vás, a vaši zálibu v takových morbidnostech nesdílím.“

„Musel to být pro vás dojem, že jste se na mě tak naštvál,“ řekl Horác prostě. Vašátko neodpověděl. Byla to pravda.

Nebyl si jistý, jestli ho štvalo víc Horácovo vidění v okně nebo jeho zmínka o chiromantovi nebo cosi v jeho povaze. Horác si zapálil a mlčel. Vašátko vstal od stolu a prošel se, zatraceně, člověku není zvlášť příjemný ani pohled do toho okna. A vůbec je všechno odporné... a únavné. „Ale proč šoupaly tou skříní,“ zamumlal Horác. „A proč předtím stála jinak, že jsem ji neviděl? Proč to dělaly?“

„Možná že mají v podlaze tajnou schránku se šperky,“ zabručel. „Možná že si je vyndávaly a zkoušely si je, že jo, to je přesně, co vám sedí... ne?“

„Ne,“ odpověděl. „Za prvé, byste to byl už zjistil. Za druhý, když má člověk pod skříní schránku pod parketami, vždycky skřín zašoupne přesně na původní místo. Co by to mělo za smysl, nechávat ji stát šikmo?“

„Tak vymyslete zas nějaký idiotský nesmysl, buďte tak laskav!“ řekl Vašátko. „A vykládejte mi o magii a o tajných znameních. Třeba to mělo něco s kabalou.“

„Vy jste na mě naštvanej a já vám tu nebudu zaclánět,“ řekl Horác klidně. „Já vás už mockrát otrávil, no ale... dneska mi to není jasný.“ A dodal: „A možná že je. Koneckonců se vám nedivím. A přece bych rád věděl...“

„Co? To je mimo diskusi... jde přece o staré panny.“

„Nemám zásadně nic proti starým pannám. Bral bych to individuálně, jako třeba vdaný ženský.“

„Hlavně že tomu rozumíte. Aspoň budete mít nač myslet. A přijďte zas brzo s nějakou metafyzikou.“

„Na shledanou,“ řekl Horác.

Když odešel, Vašátko ještě chvíli překusoval zlost... bůhví čím ho Horác tak naštvál, ale po šálku kávy a několika cigaretách ho ta zlost přešla, cítil jen trochu hořkosti. Maléry, tragédie... to byl jeho chleba. Hrdelní zločiny, samé temné

věci, o jakých lidé čtou s gustem v novinách, ale kdo to má vydržet pár desítek let. Člověk poznává lidi neustále z těch horších stránek, jako vrahy, vyděrače... jako podivná, zvrhlá zvířata. Anebo jako šilence. V životě se setkal s tolika druhy abnormalit, že cítil, i když byl sám pevný, že to na jeho duši zanechalo stopy. Člověk musel dělat všechno, aby tomu nepodleh, a tohle ho právě u Horáce štvalo... ten chlap nedělal nic proti ničemu, jen se tak nechával zmítat. Kam bychom se takhle dostali. A při jeho inteligenci. Zažili spolu dost, dobrého i zlého, a teď se ten chlap nějak poroučel. Chiro-mantie... to mu ještě chybělo. Člověk může být trochu blázen, ale tohle už je slabost... a trestuhodná. Přemohl únavu, otevřel odbornou publikaci a dal se do čtení.

Horác stál na schodišti. Před chvílí, v jednu hodinu v poledne, zazvonil ve čtvrtém patře, ale otevřela mu velmi nerudná paní a jednoduše ho vyhodila. Tím věc zhasla. Všechno šlo k čertu. Už nikdy neuvidí to, co v něm vyvolalo tu podivnou vizi jiného prostoru. I když to mělo přirozenou příčinu, tu vizi měl, a reagoval na to blbě... v tom měl Vašátko pravdu. I když to byla jen skříň, měl pocit, že nešlo jen o tu skříň. Jako kdyby se člověk podíval do cizího osudu, což mu není dovoleno. Většinou se za to platí. A stejně je to osud; dvě staré panny... plánovaná cesta do Švýcar, a místo toho smrt. A pak tu byla ta zvláštní pochybnost... on říkal, že nepojedou. Co teď, zkusit se to podruhé nedá. Sešel dolů do přízemí, zastavil se, podumal a pak zazvonil na jedny dveře, které odhadl na domovní byt. Domovnice, to je útočiště, poslední naděje. Nebylo to poprvé, kdy přemohl nepříjemný pocit i plachost a zazvonil na domácího ducha. Třeba nebude doma, ale ozvaly se kroky a zarachotil řetízek. „Prosím?“